

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 29/2026, 9 CZERWCA 2026 © PISM

KOMENTARZ

Utworzenie trzeciego rządu Mette Frederiksen w Danii

Tomasz Zduńczyk

W 2026 r. głównymi wyzwaniami dla mniejszościowego, centrolewicowego rządu Mette Frederiksen, sformowanego 1 czerwca po przedterminowych wyborach, będą m.in. kwestie amerykańskich roszczeń do Grenlandii, rozwoju polityki obronnej, wzrostu kosztów życia i zmian w rolnictwie. Dania nadal będzie opowiadać się za rozwojem współpracy – zwłaszcza w obszarze bezpieczeństwa – z partnerami w regionie, w tym z Polską.

W jakich okolicznościach doszło do sformowania rządu?

Przewodnicząca Socjaldemokratów Frederiksen sformowała swój trzeci rząd (na stanowisku premiera jest od 2019 r.) w następstwie [przedterminowych wyborów parlamentarnych z 24 marca br.](#) Były one próbą wykorzystania przez jej partię [kryzysu grenlandzkiego](#) do mobilizacji wyborców. Jednak ze względu na m.in. społeczne niezadowolenie z wysokich kosztów życia (w 2026 r. 28% Duńczyków wskazywało je jako jedno z najistotniejszych wyzwań – obok kwestii obronności i klimatycznych – wobec 14% w 2022 r.) i osłabienie profilu ideowego partii (współpraca z ugrupowaniami prawicowymi i restrykcyjna polityka migracyjna) Socjaldemokraci osiągnęli najgorszy wynik w historii (ok. 22% głosów), choć pozostali największą frakcją (38 mandatów) w 179-osobowym parlamencie. Frederiksen nie podołała powierzanej przez króla Fryderyka X misji stworzenia rządu, wobec czego 9 maja podjął się jej Troels Lund Poulsen z centroprawicowej Venstre (18 mandatów, trzecie miejsce), również bez powodzenia. O upadku obu rund rozmów zdecydował sprzeciw centrowej partii Umiarkowani Larsa Løkke Rasmussena, która ma decydujący głos w sprawie utworzenia koalicji rządzącej ze względu na fragmentację parlamentu (12 partii oraz 4 posłów z duńskich terytoriów zamorskich). Wobec ponownego otrzymania misji stworzenia rządu Frederiksen powołała gabinet mniejszościowej centrolewicowej koalicji

Socjaldemokratów, Umiarkowanych, Radykalnej Lewicy i Zielonej Lewicy. W Danii rządy mniejszościowe są częste, a do ich powołania nie potrzeba wotum zaufania.

Jaką politykę zagraniczną prowadziły poprzednie rządy Frederiksen?

Rządy Frederiksen, zwłaszcza pierwszy, bardziej lewicowy, promował państwo jako lidera zielonej transformacji w UE. Po 2022 r. Dania udzielała Ukrainie wsparcia wojskowego, [zaangażowała się w rozbudowę obecności NATO na wschodniej flance, a także zwiększała zaangażowanie w unijną politykę bezpieczeństwa](#) i odrzucała wcześniej wynegocjowane wyłączenie ze Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE. Do czasu kryzysu w relacjach z USA – spowodowanego amerykańskimi roszczeniami do Grenlandii – Dania preferowała pogłębianie współpracy wojskowej ze Stanami Zjednoczonymi, także w rejonie arktycznym. Kryzys grenlandzki wzmocnił w Danii postulaty dalszego rozwoju europejskiego filaru NATO i polityki obronnej UE. Państwo to zaangażowało się także w pogłębianie współpracy wojskowej z partnerami regionalnymi, w tym z Polską, i w rozbudowę własnych sił zbrojnych, np. sformowanie nowego pułku dla obrony Bornholmu, co rząd tłumaczy zagrożeniem ze strony Rosji.

KOMENTARZ PISM

Jakie są wyzwania dla rządu w polityce zagranicznej?

Największym wyzwaniem pozostaje kwestia Grenlandii. Trwające negocjacje z USA w sprawie utworzenia nowych amerykańskich baz wojskowych na południu tej wyspy oznaczają, że Dania pozostaje pod presją administracji Donalda Trumpa, dopóki prezydent USA nie zrezygnuje z roszczeń. Rząd Frederiksen będzie zabiegał o utrzymanie poprawnych stosunków z władzami Grenlandii, co dotychczas pozwalało na koordynowanie stanowisk względem amerykańskich żądań. Ze względu na bardziej lewicowy charakter obecnego rządu Dania z pewnością będzie ponownie wzmacniać zaangażowanie w rozwój globalnej polityki klimatycznej. Nieufność, jaką wśród Duńczyków wywołały amerykańskie roszczenia do Grenlandii (na początku br. ok. 60% Duńczyków postrzegало USA jako zagrożenie), oznacza dalsze poparcie dla pogłębiania współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa w ramach UE i europejskiego filaru NATO. Wpłynie to także na rozwój współpracy obronnej z partnerami regionalnymi i może skłaniać rząd Danii m.in. do kontynuowania [ćwiczeń „Baltic Shield”](#) jako cyklicznych polsko-duńskich manewrów wojskowych. Co więcej, Dania utrzyma wspieranie Ukrainy.

Jakie są wyzwania rządu w polityce wewnętrznej?

Głównym wyzwaniem dla rządu są rosnące koszty życia, spowodowane m.in. wysoką inflacją w okresie postpandemicznym, pogłębioną wzrostem cen energii po 2022 r. Między 2021 r. a 2025 r. ceny żywności w Danii wzrosły o ponad 30%, co nie odpowiadało przeciętnemu wzrostowi średniego wynagrodzenia w tym okresie (o ok. 15%). W rolnictwie z kolei, kierując się m.in. [tradycją ambitnych celów polityki klimatycznej](#), rząd będzie zmagał się z problemami związanymi z hodowlą trzody chlewnej – prawami zwierząt i wpływem ich hodowli na środowisko i klimat, w tym kwestią zanieczyszczenia wód gruntowych przez pestycydy. O znaczeniu tej problematyki świadczy utworzenie Ministerstwa Dobrostanu Zwierząt i Natury w miejsce Ministerstwa Rolnictwa. Rząd utrzyma ponadto restrykcyjną politykę migracyjną. Na stabilność mniejszościowego rządu będzie wpływać konieczność utrzymywania konsensusu z partiami niewchodzącymi w skład koalicji, a także obecność w niej Umiarkowanych, którzy mogą hamować lewicowe postulaty pozostałych partii.